

MËSOJ TË LEXOJ KUR'AN

OSMAN EGİN
HÜSEYİN ÖRESİN

KRYESIA E ÇESHTJEVE FETARE TË TURQISE

BOTIMET E KRYESISË SË ÇËSHTJEVE FETARE TË TURQISË:
SERIA E VEPRAVE PROFESIONALE:

KOORDINATOR I PËRGJITHSHËM:

Prof. Dr. Huriye MARTI

DREJTOR PUBLIKIMI

Dr. Fatih KURT

KOORDINATOR

Lokman ARSLAN

PËRKTHEU:

Florida KULLA

REDAKTOR GJUHËSOR:

Fatjon CUKA

PUNIM GRAFIKU & DIZAJNIM:

Uğur ALTUNTOP

BOTIMI

.

Botimi i parë ANKARA • 2019

CERTIFIKIMI: 12930

ISBN: 978-975-19-.....

2019-06-Y-0003-....

VENDIM I KOMISIONIT TË VLERËSIMIT TË VEPRAVE:

© **KRYESIA E ÇËSHTJEVE FETARE TË TURQISË**

Kontakt me Drejtorinë e Përgjithshme të Botimeve
Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü

Yabancı Dil ve Lehçelerde Yayınlar Daire Başkanlığı

Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı No: 147/A

06800 Çankaya - ANKARA / TÜRKİYE

Tel.: +90 312 295 72 81 • Fax: +90 312 284 72 88

E-posta: yabancidiller@diyanet.gov.tr

MËSOJ TË LEXOJ KUR'AN

OSMAN EGİN
HÜSEYİN ÖRESİN

KRYESIA E ÇËSHTJEVE FETARE TË TURQISË

PASQYRA E LËNDËS

PARAFJALË.....	9
----------------	---

HYRJE.....	11
------------	----

KAPITULLI I: INFORMACIONE THEMELORE TË SHKENCËS SË TEXHVIDIT

MËSIMI 1: SHKRONJAT	15
---------------------------	----

SHKRONJAT DHE EMËRTIMI I TYRE	16
-------------------------------------	----

SHKRONJAT ME TINGULL TË LEHTË DHE TË FORTË.....	18
---	----

MËNYRA E PERCEPTIMIT TË SHKRONJAVE	19
--	----

PËRFORCIMI / THEKSIMI	24
-----------------------------	----

MËSIMI 2: FET'HA	26
------------------------	----

PRAKTIKIM	27
-----------------	----

MËSIMI 3: ZGJATJA E ZANORES FET'HA	30
--	----

KRAHASIM	31
----------------	----

PRAKTIKIM	33
-----------------	----

MËSIMI 4: TENVINI I FET'HASË (DY FET'HA NJËKOHËSISHT).....	35
--	----

KRAHASIM	36
----------------	----

PRAKTIKIM	38
-----------------	----

MËSIMI 5: KESRA	39
-----------------------	----

PRAKTIKIM	40
-----------------	----

MËSIMI 6: ZGJATJA E ZANORES KESRA.....	41
--	----

KRAHASIM	42
----------------	----

PRAKTIKIM	44
-----------------	----

MËSIMI 7: TENVINI I KESRASË (DY KESRA).....	46
---	----

KRAHASIM	47
----------------	----

PRAKTIKIM	49
-----------------	----

MËSIMI 8: DAMME	50
PRAKTIKIM	51
MËSIMI 9: ZGJATJA E ZANORES DAMME	52
KRAHASIM	53
PRAKTIKIM	55
MËSIMI 10: TENVINI I DAMMES (DY DAMME)	56
KRAHASIM	57
PRAKTIKIM	59
MËSIMI 11: XHEZMI (BASHKIMI I SHKRONJAVE)	60
PERCEPTIM	61
PRAKTIKIM	62
MËSIMI 12: SHEDDE	63
PRAKTIKIM	64
MËSIMI 13: PËRFORCIMI	65

KAPITULLI II: PRAKTIKIMET E TEXHVIDIT

MËSIMI 14: DAMIR (SHKRONJA HA)	68
Pozicionet kur zgjatet	68
Pozicionet kur nuk zgjatet	69
PRAKTIKIM	71
MËSIMI 15: VAKF	72
Rregullat e ndalimit	72
MËSIMI 16: SHKRONJA RA	75
PRAKTIKIM	78
MËSIMI 17: SHKRONJA LAM TE FJALA ALLAH (LAFDHATULLAH)	79
PRAKTIKIM	80
MËSIMI 18: IHFA – IDH’HAR	81
Ihfa	81
Idh’har	82
PRAKTIKIM	83

MËSIMI 19: IDGAM BILA GUNNEH.....	84
PRAKTIKIM	85
MËSIMI 20: IDGAM MEAL GUNNEH	86
PRAKTIKIM	88
MËSIMI 21: IDGAMI MISLEJN MEAL GUNNEH.....	89
PRAKTIKIM	90
MËSIMI 22: IKLAB DHE IHVA SHEFEVIJJE	91
Iklab	91
Ihfa Shefevijje.....	92
PRAKTIKIM	93
MËSIMI 23: IDGAMI MISLEJN BILA GUNNEH.....	94
PRAKTIKIM	95
MËSIMI 24: IDGAMI MUTEKARIBEJN – IDGAMI MUTEXHANISEJN.....	96
Idgami Mutekaribejn.....	96
PRAKTIKIM	97
Idgami Mutexhanisejn.....	98
MËSIMI 25: KALKALE.....	99
PRAKTIKIM	100
MËSIMI 26: MEDDI TABII – MEDDI MUTTASIL – MEDDI MUNFASIL	101
MEDDI MUTTASIL	102
MEDDI MUNFASIL.....	102
MËSIMI 27: MEDDI LAZIM – MEDDI ARD – MEDDI LIN.....	103
Meddi Lazim	103
Meddi Ard (Meddi Vakf).....	103
Meddi Lin	104
PRAKTIKIM	105
MËSIMI 28: SHKRONJAT MUKATTAA.....	107
MËSIMI 29: KALIMI NGA FJALET ME TENVIN.....	110

MËSIMI 30: PRAKTIKIM

Surja Bakara, 1-5	113
Surja Fatiha	113
Surja Fil	114
Surja Kurejsh	114
Surja Ma'un	115
Surja Keuther	115
Surja Kafirun	116
Surja Nasr	116
Surja Tebbet	117
Surja Ihlas	117
Surja Felek	118
Surja Nas	118
Surja Hashr, 22-24	119
(Ajetu'l-Kursi) Surja Bakara, 255	119
Surja Bakara, 285-286	120

SHENJAT E PIKËSIMIT QË GJENDEN NË MUS'HAF 121

DY FJALË NË VEND TË PASTHËNIES 123

PARAFJALË

Falënderimet i përkasin Allahut, i cili gjendet pranë njerëzimit nëpërmjet librave që ka zbritur. Përshëndetjet dhe bekimet qofshin për pejgamberët dhe për Muhammedin (s.a.s.), të cilët përçuan librat dhe mesazhet e tyre ndaj njerëzimit.

Besimi te librat është një burim për përgjegjësi të ndryshme në botën tonë besimore. Ndër më kryesoret prej këtyre përgjegjësive renditet leximi i Kur'anit Famëlartë.

Vitet e fundit në vendin tonë shihet se është shtuar dëshira dhe përpjekjet për të mësuar Kur'anin. Në veçanti përfshirja e Kur'anit Famëlartë si mësim me zgjedhje në shkollat tona ka shtuar edhe më shumë nevojën e punimeve cilësore dhe sistematike, të cilat do të shërbejnë edhe si udhërrëfyes në këtë proces. Ky punim i përgatitur prej nesh synon të përmbushë sa më mirë nevojën në fjalë.

Ashtu si në çdo veprimtari mësimdhënieje, edhe procesi i mësimi të leximit të Kur'anit Famëlartë duhet të bazohet në tri parime të pazëvendësueshme: informacioni i saktë, metoda e duhur dhe praktikimi ose ushtrimi i përpiktë. Saktësia e informacionit do të mundësojë një sjellje të shëndetshme dhe një aftësi që fitohet si rezultat i nxënies së tij; zgjedhja e metodës së duhur lehtëson përfitimin dhe pranimin e informacionit; ndërsa përpikëria e praktikimit dhe ushtrimi i tij bën të mundur që kjo dije të shndërrohet në sjellje në mënyrë më të shpejtë. Punimi që keni në dorë është përgatitur duke pasur parasysh pikërisht këto tri parime.

Pas vlerësimit të mësipërm duam të tërheqim vëmendjen edhe mbi parimet e ushtrimit ose praktikimit që kanë të bëjnë me punimin "Mësoj të lexoj Kur'an".

PARIMET E PRAKTIKIMIT

Mësimdhënia e Kur'anit është një proces që duhet të plotësohet në udhërrëfimin e një specialisti. Duke u nisur nga kjo:

1) Gjatë kohës së mësimdhënies, duhet të theksohet se aftësia e leximit të Kur'anit mund të fitohet lehtësisht; po ashtu, gjatë këtij procesi nuk duhet të përdoren shprehje që bien në kundërshtim me sa më sipër.

2) Gjatë mësimdhënies duhet të shmangim përdorimin e termave krahinorë ose rajonalë, duke përdorur në vend të tyre termat e fushës përkatëse (fet'ha, kesra, damme, med, vakf etj.).

3) Gjatë gjithë procesit duhet të kemi parasysh që të mos nxitohemi (pra, të mos i nxisim nxënësit që të nisin të lexojnë sa më shpejt); duhet të përjetohet patjetër kënaqësia e leximit të Kur'anit të nxënësi.

4) Punimet duhet të jenë sistematike dhe temat e ndërlidhura me njëra-tjetrën duhet të trajtohen bashkërisht. (Ashtu si fet'ha – zgjatja e fet'hasë - tenvini i fet'hasë etj.)

5) Duhet të merret parasysh që të punohet në mënyrë individuale me secilin nxënës dhe të mos krijohet konkurrencë mes tyre.

6) Duke pasur parasysh stilin e veçantë të tilavetit (leximit sipas rregullave përkatëse të shkencës së texhvidit) të Kur'anit, punimet duhet të realizohen në mënyrë ritmike. Duke përdorur këtë metodë, shembujt e shpeshtë që citohen në punim duhet të krijojnë një admirim të nxënësit.

I lutemi Allahut që punimi ynë të ofrojë kontribute pozitive në procesin e mësimin të Kur'anit dhe të jetë udhërrëfyes i një miqësie të përhershme me të. Po ashtu, nxënësve dhe mësuesve u urojmë suksese!

Osman EGİN
Hüseyin ÖRESİN

Manisa, 2015

HYRJE

“Allahu ka shpallur fjalën më të bukur.”

(Zumer, 39/23)

Të lexosh Kur'an do të thotë të dëgjosh fjalën më të bukur. Si rrjedhojë, leximi i Kur'anit është një ndër përpjekjet më të lehta, më të kënaqshme dhe më qetësidhënëse për një besimtar.

“Vërtet, Ne e kemi bërë Kur'anin të lehtë për t'u kuptuar dhe kujtuar, prandaj, a ka ndonjë që të marrë këshillë?!”

(Kamer, 54/17)

Libri ynë, njësoj siç është i lehtë në të mësuar, është po aq edhe lehtësues. Pa dyshim rrugëtimi ynë gjatë mësimit të leximit të Kur'anit e shndërron në domosdoshmëri mundin dhe përpjekjen. Mirëpo këto përpjekje dhe mundime nuk mund të cilësohen si të vështira, sepse Zoti ynë e ka lehtësuar këtë libër.

ISTIADHE

أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

“Kur dëshiron të lexosh Kur'anin, kërko mbrojtjen e Allahut kundër shejtanit të dëbuar.”

(Nahl, 16/98)

Leximin e Kur'anit e nisim me istiadhe, pra duke thënë “eudhubil-lahi minesh-shejtanir-raxhim”. Me anë të istiadhes shprehim se “mbështetemi tek Allahu ndaj shejtanit të dëbuar.”

BISMIL-LAH

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

“Në emër të Allahut, Mëshiruesit, Mëshirëbërësit.”

(Fatiha, 1/1)

Pejgamberi ynë, Muhammedi (s.a.s.), na këshillon që çdo vepër të bukur dhe të rëndësishme ta nisim duke përmendur fjalën bismil-lah, pra, emrin e Allahut.

Të thuash fjalën bismil-lah do të thotë të kërkosht ndihmën e Allahut në punët tona.

Ç'PO LEXOJMË?

"Pa dyshim që Kur'ani është përkujtesë për ty dhe popullin tënd; e ju do të pyeten!"

(Zuhruf, 43/44)

Kur'ani Famëlartë, për leximin e të cilit kemi hedhur hapin e parë, është burimi i besimit, i adhurimeve dhe i moralit tonë.

Njëkohësisht është edhe gjuha e adhurimeve tona. Pra, në namazet tona ne lexojmë pjesë nga Kur'ani.

Kur'ani është burimi i parë, ndaj të cilit drejtohemi për të mësuar përgjegjësitë që kemi kundrejt Allahut, njerëzve dhe gjithë krijesave.

PËRSE LEXOJMË?

"Në të vërtetë, ky Kur'an na udhëzon drejt asaj që është më e mira, ndërsa besimtarëve që bëjnë vepra të mira u jep lajmin e gëzuar se do të kenë shpërblim të madh."

(Isra, 17/9)

Qëllimi më i përgjithshëm i leximit të Kur'anit është të jemi njerëz të mirë.

Njeriu i mirë ndien dashuri, respekt dhe përgjegjësi të thellë, qoftë ndaj Krijuesit, ashtu edhe ndaj krijesave të tjera.

Kur'ani na mëson edhe vlerën e Krijuesit, edhe të njeriut, por edhe përgjegjësitë që kemi.

Duke u nisur nga sa më sipër, të lexosh Kur'an do të thotë të dish, të vetëdijesohesh dhe të bësh përpjekje për të qenë një individ me moral.

O Zoti ynë!

Erdhi koha të takohemi me Kur'anin.

Bëje të kënaqshëm dhe të paqtë takimin tonë me Kur'anin.

Bëj që përpjekjet tona për të mësuar leximin e Kur'anit të jenë të suksesshme.

Na bëj ndër miqtë e përvetshëm të Kur'anit!

Amin!

KAPITULLI I

**INFORMACIONE THEMELORE
TË SHKENCËS SË TEXHVIDIT**

SHKRONJAT

ا	ب	ت	ث	ج
---	---	---	---	---

ح	خ	د	ذ	ر
---	---	---	---	---

ز	س	ش	ص	ض
---	---	---	---	---

ط	ظ	ع	غ	ف
---	---	---	---	---

ق	ك	ل	م	ن
---	---	---	---	---

هـ	و	ى	
----	---	---	---

Shkronja (ي) që tregohet si një shkronjë në disa vepra të kategorisë abetare të Kur'anit nuk është një shkronjë më vete por një formë shkrimi e formuar nga shkronjat (ل) dhe (ا).

SHKRONJAT DHE EMËRTIMI I TYRE

Në tabelën e mëposhtme, në rreshtin me ngjyrë të verdhë radhiten trajtat e shkronjave, ndërsa në atë me ngjyrë të bardhë emërtimi i tyre. Emërtimet e shkronjave mësojini me ndihmën e specialistit.

ا	ب	ت	ث	ج
---	---	---	---	---

الف	با	تا	ثا	جيم
-----	----	----	----	-----

ح	خ	د	ذ	ر
---	---	---	---	---

حا	خا	دال	ذال	را
----	----	-----	-----	----

ز	س	ش	ص	ض
---	---	---	---	---

زای	سین	شین	صاد	ضاد
-----	-----	-----	-----	-----

ف

غ

ع

ظ

ط

فا

غین

عین

ظا

طا

ن

م

ل

ك

ق

نون

میم

لام

کاف

قاف

ی

و

هـ

یا

واو

ها

SHKRONJAT ME TINGULL TË LEHTË DHE TË FORTË

Shkronjat me tingull të lehtë

ا	ب	ت	ث	ج
ح	د	ذ	ر	ز
س	ش	ع	ف	ك
ل	م	ن	هـ	و
ی				

Shkronjat me tingull të fortë

خ	ص	ض	ط
ظ	غ	ق	

MËNYRA E PERCEPTIMIT TË SHKRONJAVE

Në gjuhën arabe shkronjat bartin disa dallime të vogla, në varësi të pozicionit ku gjenden në fjali (në fillim, në mes apo në fund).

Edhe te fjalët e Kur'anit duhet të bëhet dallimi i mënyrës së perceptimit të secilës gurmë, që do të thotë se pa u mësuar shkronjat në mënyrë të plotë në pikëpamjen formësore, nuk duhet të kalojmë te hapat e tjerë.

Vini re dhe perceptoni dallimet që karakterizojnë shkronjat e fjalëve të renditura në tabelën e mëposhtme.

Shkronjat me tingull të lehtë

Në fund të fjalës	Në mes të fjalës	Në fillim të fjalës	Shkronja
نبا	سال	امر	ا
سوء	يئس	ءانذر	ء
سيئ	تؤمن	أبعث	
وهب	عبد	بعث	ب

ت	ترك	اعتدوا	سكت جنة
ث	ثبت	مثل	رفت
ج	جعل	تعجب	الحج
ح	حذر	يجحد	فتح
د	دخل	عدد	وعد
ذ	ذرا	كذلك	نبذ
ر	رجع	فرض	امر
ز	زعم	نزل	برز
س	سال	فسجد	عبس
ش	شكر	يشعر	بطش

ع	عبد	لعن	منع
ف	فوقع	كفر	خلف
ك	كسب	مكر	منك
ل	لبرز	خلع	جعل
م	مثل	يطمع	لمم
ن	نظر	منع	بطن
هـ	هلك	فهم	وجه
و	وعد	عود	دلو
ی	یتیم	خیر	لقى

Shkronjat me tingull të fortë

Në fund të fjalës	Në mes të fjalës	Në fillim të fjalës	Shkronja
ونفخ	فيخرج	خلق	خ
نكص	نصف	صدق	ص
بعض	تضع	ضل	ض
خلط	فطر	طبع	ط
غلظ	نظر	ظهر	ظ
بلغ	فغفر	غضب	غ
فسق	سقر	قدم	ق

PËRFORCIMI / THEKSIMI ظ , ذ , ث

Shkronjat, të cilat nga pikëpamja formësore janë të ngjashme me njëra-tjetrën, mund të dallohen lehtësisht nëse vështrohet numri i pikave që i shoqëron dhe pozicioni i tyre në secilën shkronjë.

Duke pasur parasysh edhe këtë kriter, emërtoni shkronjat (me pika dhe pa pika) që gjenden në fjalët e mëposhtme.

Në fund të fjalës	Në mes të fjalës	Në fillim të fjalës	Shkronja
رفت	مثل	ثبت	ث
نبذ	كذلك	ذرا	ذ
غلظ	نظر	ظهر	ظ

PËRFORCIMI / THEKSIMI

هؤلاء	يؤمن	نسئ
فقد	نبذ	فغوى
برز	ثمر	شجر
سحر	حجر	صبر
جثيا	يشكر	ينفق
ضحى	طلق	لظى
يتلو	فخار	فلق

هلك	ملك	اوفوا
قتل	تنفذ	ينبغي
غضب	لا تينا	يبصرون
اليم	تاويلا	دون
قدحا	ذلك	يذكر
رضى	يرسل	زنىم
يزكى	ودعك	موعد

FET'HA

Fet'ha është një zanore, e cila pozicionohet mbi shkronja, duke u dhënë këtyre të fundit tingullin “e”.

Shkronjat e mëposhtme lexojini fillimisht një nga një, më pas në mënyrë *ritmike*, duke përfshirë pesë shkronja në një grupim.

Shkronjat me tingull të lehtë

أَ	بَ	تَ	ثَ	جَ
حَ	دَ	ذَ	زَ	سَ
شَ	عَ	فَ	كَ	لَ
مَ	نَ	هَ	وَ	يَ

Shkronjat me tingull të fortë

خَ	رَ	غَ	قَ
صَ	ضَ	طَ	ظَ

PRAKTIKIM

Lexoni fjalët e mëposhtme *pa zgjatur* zanoren fet'ha gjatë shqiptimit.

بَعَثَ

ثَمَرَ

سَالَ

أَمَرَ

بَدَأَ

سَكَتَ

وَهَبَ

نَبَذَ

عَدَدَ

خَتَمَ

تَرَكَ

فَتَحَ

حَذَرَ

رَفَثَ

مَثَلَ

جَعَلَ

أَحَدَ

خَلَقَ

عَبَدَ

شَجَرَ

كَسَبَ

نَزَلَ

ذَرَأَ

وَعَدَ

دَخَلَ	رَجَعَ	شَرَحَ	وَجَّهَ
فَرَضَ	عَبَسَ	بَلَغَ	زَعَمَ
صَدَقَ	هَلَكَ	لَعَنَ	غَضَبَ
بَطَشَ	ضَرَبَ	حَضَرَ	عَرَضَ
طَبَعَ	نَكَصَ	خَلَطَ	ظَهَرَ
مَكَرَ	غَلَطَ	عَشَرَ	كَفَرَ
فَطَرَ	قَدَّمَ	سَقَرَ	جَرَمَ

نَظَرَ	مَثَلَ	مَنَعَ	بَطَنَ
فَفَسَقَ	وَجَمَعَ	وَأَخَذَ	فَصَلَ
ظَلَمَكَ	فَحْشَرَ	وَنَفَخَ	فَصْرَفَ
فَخَلَفَ	فَوَقَعَ	لَذَهَبَ	فَسَجَدَ
سَأَلَكَ	فَنَظَرَ	فَغَفَرَ	لَجَعَلَ
وَكَفَرَ	فَهَزَمَ	فَخَرَجَ	لَبَرَزَ
جَعَلَ لَكَ	وَوَجَدَكَ	فَعَدَلَكَ	عَقَبَةَ

ZGJATJA E ZANORES FET'HA

Faktin që shkronja e shoqëruar duhet të lexohet duke e zgjatur, e kuptojmë nga **shkronja elif e pashoqëruar me zanore**, e cila gjendet në të majtë të saj, ose nga fet'haja vertikale që gjendet mbi shkronjë (ا)

Kur zanorja fet'ha zgjatet, atëherë tingulli “e” shndërrohet në “a”.

Në tabelën e mëposhtme lexoni fillimisht një nga një fet'ha në që gjendet në pozicion të zgjatur, ndërsa më në vijim lexoni në mënyrë **ritmike** duke krijuar grupe prej pesë shkronjash.

Shkronjat me tingull të lehtë

ءَا - اُ | بَا - بُ | تَا - تُ | ثَا - تُ | جَا - جُ

حَا - حُ | دَا - دُ | ذَا - ذُ | زَا - زُ | سَا - سُ

شَا - شُ | عَا - عُ | فَا - فُ | كَا - كُ | لَا - لُ

مَا - مُ | نَا - نُ | هَا - هُ | وَا - وَ | يَا - يُ

Shkronjat me tingull të fortë

خَا - خُ | رَا - رُ | غَا - غُ | قَا - قُ

صَا - صُ | ضَا - ضُ | طَا - طُ | ظَا - ظُ

KRAHASIM

Lexoni në mënyrë *ritmike* shkronjat e mëposhtme, duke bërë edhe dallimin ndërmjet pozicionimit të fet'hasë së pazgjatur dhe asaj të zgjatur.

Pasi të keni lexuar dy trajtat e një shkronje kaloni te shkronja e radhës.

Shkronjat me tingull të lehtë

اَ	بَ	تَ	ثَ	جَ
اِ	بِ	تِ	ثِ	جِ
حَ	دَ	ذَ	زَ	سَ
حَا	دَا	ذَا	زَا	سَا
شَ	عَ	فَ	كَ	لَ
شَا	عَا	فَا	كََا	لَا
مَ	نَ	هَ	وَ	يَ
مَا	نَا	هَا	وَا	يَا

Shkronjat me tingull të fortë

خ	ر	غ	ق
خَا	رَا	غَا	قَا
ص	ض	ط	ظ
صَا	ضَا	طَا	ظَا

PRAKTIKIM

Lexoni fjalët e mëposhtme duke treguar kujdes në pozicionimet e fet'hasë së pazgatur ose të zgatur dhe duke mirëpërdorur zërin tuaj.

كَلَامَ	بَلَغَا	جَوَابَ	كَمَا
---------	---------	---------	-------

وَأَثَابَ	أَخَانَا	أَحَاطَ	لَكَانَ
-----------	----------	---------	---------

فَوَجَدَا	فَسَاهَمَ	وَقَاتَلَ	رَمَضَانَ
-----------	-----------	-----------	-----------

فَمَا جَعَلَ	فَلَا رَفَثَ	مَا كَتَبَ	لِفَسَدَتَا
--------------	--------------	------------	-------------

قَالَ مَعَاذَ	وَمَا مَنَعَنَا	خَافَ عَذَابَ	وَضَرَبَ لَنَا
---------------	-----------------	---------------	----------------

فَمَا كَانَ	جَعَلَ لَكَ	جَاوَزَا قَالَ	قَالَ لَا تَخَافَا
-------------	-------------	----------------	--------------------

بَلَىٰ	عَسَىٰ	عَلَىٰ	فَهْدَىٰ
--------	--------	--------	----------

فَأَوَىٰ	دَحِيهَا	قَضِيهَا	فَنَادِيهَا
----------	----------	----------	-------------

مَا سَعَىٰ	وَمَا بَنِيهَا	وَمَا قَلَىٰ	وَمَا طَحِيهَا
------------	----------------	--------------	----------------

يَتَوَرَىٰ	مَتَىٰ هَذَا	حَيَوَة	صَلَوَة
------------	--------------	---------	---------

زَكُوَة	وَمَنُوَة	تَظْهَرَا	مَا عَهْدَ
---------	-----------	-----------	------------

وَهُمَنْ	جَهْدَاكَ	تَبْرَكَ	لَنَا خَطِينَا
----------	-----------	----------	----------------

TENVINI I FET'HASË (DY FET'HA NJËKOHËSISHT)

Tenvin do të thotë t'i shtosh tingullit të një shkronje tingullin “n”. Bashkë me tenvinin zanorja “e” në fet’ha shndërrohet në tingullin “en”.

Lexoni pozicionimin e fet’hasë me tenvin, fillimisht një nga një, ndërsa më pas në mënyrë *ritmike* prej grupesh të formuara nga pesë shkronja.

Shkronjat me tingull të lehtë

اَ	بَا	تَا	ثَا	جَا
حَا	دَا	ذَا	زَا	سَا
شَا	عَا	فَا	گَا	لَا
مَا	نَا	هَا	وَا	يَا

Shkronjat me tingull të fortë

خَا	رَا	غَا	قَا
صَا	ضَا	طَا	ظَا

KRAHASIM

Lexoni në mënyrë *ritmike* pozicionimet e zanores fet'ha të pazgatur, të zgatur dhe me tenvin, duke pasur parasysh dallimet ndërmjet tyre.

Pasi të lexoni tri pozicionimet e ndryshme të një shkronjë, kaloni te shkronja tjetër.

Shkronjat me tingull të lehtë

أَ	بَ	تَ	ثَ	جَ
اِ	بَا	تَا	ثَا	جَا
اُ	بَا	تَا	ثَا	جَا
حَ	دَ	ذَ	زَ	سَ
حَا	دَا	ذَا	زَا	سَا
حَا	دَا	ذَا	زَا	سَا
شَ	عَ	فَ	كَ	لَ
شَا	عَا	فَا	كََا	لَا
شَا	عَا	فَا	كََا	لَا

مَ	نَ	هَ	وَ	ىَ
مَا	نَا	هَا	وَا	يَا
مَّا	نَّا	هَّا	وَّا	يَّا

Shkronjat me tingull të fortë

خَ	رَ	غَ	قَ
خَا	رَا	غَا	قَا
خَّا	رَّا	غَّا	قَّا
صَ	ضَ	طَ	ظَ
صَا	ضَا	طَا	ظَا
صَّا	ضَّا	طَّا	ظَّا

PRAKTIKIM

Lexoni nën shoqërinë e specialistit fjalët e mëposhtme, duke pasur parasysh pozicionimet e fet'hasë së pazgatur, të zgatur dhe të shoqëruar me tenvin.

مَرَحًا	سَوَاءً	خَطَأً
مَطَرًا	زَبَدًا	حَرَسًا
قَصَصًا	مَالًا	حَرَجًا
مَفَازًا	جَنَفًا	غَدَقًا
دَرَكًا	سَكَنًا	سَفَهًا
زَكْوَةً	وَقَارًا	ضَلَالًا
مَعَاشًا	شَطَطًا	طَبَقًا
وَحَنَانًا	كَانَ عَرَضًا	هَذَا لِبَلَاغًا

KESRA

Kesra pozicionohet poshtë shkronjës dhe u jep të gjitha germave tingullin “i”.

Lexoni në mënyrë *ritmike* shkronjat në tabelë, të shoqëruara me zanoren kesra, pa e zgjatur tingullin, së pari një nga një, më pas në trajtën e grupeve prej pesë shkronjash.

Shkronjat me tingull të lehtë

ا	ب	ت	ث	ج
ح	د	ذ	ر	ز
س	ش	ع	ف	ك
ل	م	ن	هـ	و
ي				

Shkronjat me tingull të fortë

Ndërsa lexoni shkronjat me tingull të fortë, duke i shoqëruar me germën “i”, bëni kujdes që të mos ndikoni në veçorinë e fortësisë së shkronjës.

خ	غ	ق	ص
ض	ط	ظ	

PRAKTIKIM

Përmirësoni dijet tuaja duke lexuar fjalët e mëposhtme nën drejtimin e specialistit.

بِهَا	إِلَى	أَمِنْ
ضِرَارًا	ءِذَا	فَفَزَعَ
بَاطِلًا	سَلْسِلَ	عِبَادِنَا
ذِرَاعًا	وَمَغَارِبَهَا	مَنَازِلَ
فَطَفِقَ	خِيَانَتَكَ	لِعِبَادِي
خَائِفًا	وَلَا جِدَالَ	سَفَرْنَا هَذَا
خَلَقَ ظِلَالًا	بِهَذَا مَثَلًا	إِلَى صِرَاطِ

ZGJATJA E ZANORES KESRA

ہی

“Shkronja ‘ja’ pa zanore dhe kesra në trajtë vertikale”, të cilat vijnë pas zanores kesra, tregojnë se shkronja duhet të lexohet duke u zgjatur.

Lexoni në mënyrë *ritmike* shkronjat e mëposhtme të shoqëruara me zanoren kesra, fillimisht *duke i zgjatur*, më pas në grupe të përbëra prej pesë shkronjash.

Shkronjat me tingull të lehtë

ای	بی	تی	ٹی	جی
حی	دی	ذی	ری	زی
سی	شی	عی	فی	کی
لی	می	نی	ہی	وی بی

Shkronjat me tingull të fortë

خی	غی	قی	صی
ضی	طی	ظی	

KRAHASIM

Lexoni në mënyrë *ritmike* shkronjat e mëposhtme, duke bërë dallimin mes pozicionit të kesrasë së pazgjatur dhe asaj të zgjatur.

Pasi të lexoni dy pozicionimet e një shkronje kaloni te shkronja pasuese.

Shkronjat me tingull të lehtë

اِ	بِ	تِ	ثِ	جِ
اَ	بَ	تَ	ثَ	جَ
حِ	دِ	ذِ	رِ	زِ
حَ	دَ	ذَ	رَ	زَ
سِ	شِ	عِ	فِ	كِ
سَ	شَ	عَ	فَ	كَ
لِ	مِ	نِ	هِ	وِ
لَ	مَ	نَ	هَ	وَ
لِ	مِ	نِ	هِ	وِ
لَ	مَ	نَ	هَ	وَ

Shkronjat me tingull të fortë

قِ	غِ	خِ	
قِي	غِي	خِي	
ظِ	طِ	ضِ	صِ
ظِي	طِي	ضِي	صِي

PRAKTIKIM

Lexoni fjalët e mëposhtme duke pasur parasysh pozicionimin e kesrasë së zgjatur dhe të asaj të pazgjatur.

قِيلَ

بِهِ

فِيهِ

ذَلِكَ

هَذِهِ

حِينَ

بِأَخِيكَ

فَرِحِينَ

شَهِيدًا

عِضِينَ

فَفَرِيقًا

خَلِيفَةً

كَافِرِينَ

سَبِيلِي

بَيْنِهِ

أَفْعَيْنَا

بِخَارِجِينَ

لَكَبِيرَةً

ثَلَاثِينَ | فَخْشِينَا | سِيرَتَهَا

بِقَمِيصِي | شَيْطِينَ | لِحَافِظِينَ

نَفِيرًا | شَاكِرِينَ | لَطِيفًا خَبِيرًا

قَالَ سَاوِي | وَإِذَا قِيلَ | سِنِينَ دَابًّا

خُلِدِينَ فِيهَا | كَانَ ضَعِيفًا | ذِي ثَلَاثِ

فِي عِبَادِي | مِيثَاقًا غَلِيظًا | عَلِيمًا حَكِيمًا

TENVINI I KESRASË (DY KESRA)

Tenvin do të thotë t'i shtosh tingullit të një shkronje tingullin "n". Bashkë me tenvinin, zanorja "i" në kesra shndërrohet në tingullin "in".

Lexoni në mënyrë *ritmike* pozicionimin e kesrasë me tenvin, fillimisht një nga një, më pas në trajtën e grupeve të formuar prej pesë shkronjash.

Shkronjat me tingull të lehtë

ا	ب	ت	ث	ج
ح	د	ذ	ر	ز
س	ش	ع	ف	ك
ل	م	ن	ه	و
ي				

Shkronjat me tingull të fortë

خ	غ	ق	ص
ض	ط	ظ	

KRAHASIM

Lexoni në mënyrë *ritmike* shembujt e zanores kesra të pazgjatur, të zgjatur dhe me tenvin, duke pasur parasysh dallimet ndërmjet tyre.

Pasi të lexoni pozicionimin e një shkronje kaloni te shkronja tjetër.

Shkronjat me tingull të lehtë

ا	ب	ت	ث	ج
ا	بی	تی	ثی	جی
ا	ب	ت	ث	ج
ح	د	ذ	ر	ز
حی	دی	ذی	ری	زی
ح	د	ذ	ر	ز
س	ش	ع	ف	ك
سی	شی	عی	فی	کی
س	ش	ع	ف	ك

لِ	م	نِ	هـ	وِ	يِ
لِی	مِی	نِی	هـِی	وِی	یِی
لِ	م	نِ	هـ	وِ	يِ

Shkronjat me tingull të fortë

خِ	غِ	قِ	
خِی	غِی	قِی	
خِ	غِ	قِ	
صِ	ضِ	طِ	ظِ
صِی	ضِی	طِی	ظِی
صِ	ضِ	طِ	ظِ

PRAKTIKIM

Lexoni fjalët e mëposhtme duke pasur parasysh zanoret e tyre.

وَأَقِع

دِينِ

فَلَكَ

تَرَاضِ

حَمًا

بَاخِ

بِحَفِيفِ

يُبْسَاتِ

بِخَارِجِ

حِينَئِذِ

بِغَضَبِ

غَوَاشِ

حِينَ مَنَاصِ

بِبَاسِطِ

لَفَى نَعِيمِ

عَذَابِ غَلِيظِ

فِي حَدِيثِ

فِي فَلَكَ

DAMME

Kur *damme* ndodhet pranë shkronjave me tingull të lehtë dhe të fortë jep tingullin “u”.

Lexoni në mënyrë *ritmike* shkronjat e shoqëruara me zanoren *damme*, pa i zgjatur, fillimisht një nga një, ndërsa më pas në formën e grupeve prej pesë shkronjave.

Shkronjat me tingull të lehtë

أ	ب	ت	ث	ج
ح	د	ذ	ز	س
ش	ع	ف	ك	ل
م	ن	ه	و	ي

Shkronjat me tingull të fortë

خ	ر	غ	ق
ص	ض	ط	ظ

PRAKTIKIM

Lexoni fjalët e mëposhtme duke pasur parasysh zanoret e tyre.

عِبَادُ

كُتِبَ

أُمِّمَ

وَطُبِعَ

سُبُلَ

أُنَاسٍ

تَخَاصُّمَ

مَفَاتِحُ

أَكُلَ

فِي ظُلَلٍ

يُؤَاخِذُ

وَوُضِعَ

خُطُوتِ

كَمَا سُئِلَ

بِمَا تَعِدُنَا

فَإِذَا نَفِخَ

فَلَا جُنَاحَ

بِغُلَامٍ عَلَيْهِمِ

يَهَيِّجُ فَتْرَايَهُ

وَإِذَا قُرِئَ

فِيهَا مَنَفَعُ

ZGJATJA E ZANORES *DAMME*

حُو

“Shkronja Uau pa zanore”, e cila vjen pas zanores damme, ka funksion zgjatës. Lexoni në mënyrë *ritmike* shkronjat e shoqëruara me zanoren damme, duke i zgjatur, fillimisht një nga një, më pas në trajtën e grupeve prej pesë shkronjash.

Shkronjat me tingull të lehtë

أُو	بُو	تُو	ثُو	جُو
حُو	دُو	ذُو	زُو	سُو
شُو	عُو	فُو	كُو	لُو
مُو	نُو	هُو	وُو	يُو

Shkronjat me tingull të fortë

خُو	زُو	عُو	قُو
صُو	ضُو	طُو	ظُو

KRAHASIM

Lexoni në mënyrë *ritmike* shkronjat e shoqëruara me damme, duke krahasuar pozicionimin e tyre me zgjatje dhe pa zgjatje.

Pasi të lexoni dy pozicionet e një shkronje kaloni te shkronja tjetër.

Shkronjat me tingull të lehtë

أ	ب	ت	ث	ج
أو	بو	تو	ثو	جو
ح	د	ذ	ز	س
حو	دو	ذو	زو	سو
ش	ع	ف	ك	ل
شو	عو	فو	كو	لو
م	ن	ه	و	ي
مو	نو	هو	وو	يو

Shkronjat me tingull të fortë

خُ	رُ	عُ	قُ
خُو	رُو	عُو	قُو
صُ	ضُ	طُ	ظُ
صُو	ضُو	طُو	ظُو

PRAKTIKIM

Lexoni nën drejtimin e një specialisti fjalët e mëposhtme, duke pasur parasysh pozicionimet e pazgjeta dhe të zgjeta të shkronjave.

تَكُونُ	رُوحِي	هُودًا
صَبِرُونَ	عَلَى نُورٍ	يَرِثُونَ
يَتَغَامَرُونَ	فَذُوقُوهُ	يَغُوصُونَ
خَلَطُوا عَمَلًا	وَلَا فُسُوقَ	سَتَجِدُونَ
أَفَلَا تُوقِنُونَ	ظُهُورُهُمَا	وَذَرُوا مَا بَقِيَ
يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ	فَقَالُوا سَلَامًا	وَكَانَ أَبُوهُمَا

TENVINI I DAMMES (DY DAMME)

۲۸

Bashkë me **tenvinin**, i cili nënkupton shtimin e tingullit të shkronjës “n” ndaj zanores, tingulli “u” në damme shndërrohet në tingullin “un”.

Lexoni në mënyrë **ritmike** pozicionimet e **dammes** me tenvin, fillimisht një nga një, ndërsa në vijim në trajtën e grupeve të formuar prej pesë shkronjash.

Shkronjat me tingull të lehtë

ا	ب	ت	ث	ج
ح	د	ذ	ز	س
ش	ع	ف	ك	ل
م	ن	ه	و	ي

Shkronjat me tingull të fortë

خ	ز	غ	ق
ص	ض	ط	ظ

KRAHASIM

Lexoni në mënyrë *ritmike* shembujt e zanores kesra të pazgjatur, të zgjatur dhe me tenvin, duke pasur parasysh dallimet ndërmjet tyre.

Pasi të lexoni tri llojet e pozicionimit të një shkronje, kaloni te shkronja tjetër.

Shkronjat me tingull të lehtë

أ	ب	ت	ث	ج
أو	بو	تو	ثو	جو
أ	ب	ت	ث	ج
ح	د	ذ	ز	س
حو	دو	ذو	زو	سو
ح	د	ذ	ز	س
ش	ع	ف	ك	ل
شو	عو	فو	كو	لو
ش	ع	ف	ك	ل

مُ	نُ	هُ	وُ	يُ
مُو	نُو	هُو	وُو	يُو
مَّ	نَّ	هَّ	وَّ	يَّ

Shkronjat me tingull të fortë

خُ	رُ	غُ	قُ
خُو	رُو	غُو	قُو
خَّ	رَّ	غَّ	قَّ
ضُ	ضُ	طُ	ظُ
ضُو	ضُو	طُو	ظُو
ضَّ	ضَّ	طَّ	ظَّ

PRAKTIKIM

Lexoni fjalët në tabelë, duke pasur parasysh të gjitha pozicionimet e zanoreve.

دَافِعٌ	رَسُولٌ	كُتِبَ
رَجَالٌ	غَفُورٌ	شَرَابٌ
لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ	حَرَجٌ إِذَا	حَمِيمٌ
مُتَشَبِّهَةٌ	وَلَا خِلَالٌ	وَحُورٌ عَيْنٌ
عَذَابٌ عَظِيمٌ	سَرَقَ أَخٌ	كَانَ رَجَالٌ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ	كَانَ لِي قَرِينٌ	عَجُوزٌ عَقِيمٌ

XHEZMI (BASHKIMI I SHKRONJAVE)

°

Ndikimi i *xhezm*-it është se, shkronjën mbi të cilën gjendet, e bashkon me zanoren e shkronjës paraprase.

Vëzhgoni shembujt e shkronjave në tabelë, të pashoqëruara ose të shoqëruara me xhezm dhe lexojini ata nën drejtimin e specialistit.

أَصْلَحَ

أَصْ

أَصَ

وَزِدًا

وَزِ

وَرَ

يُئْسِنَ

يُئْسِ

يُئْسَ

فَحْكُمُ

فَحْكُ

فَحَكَ

إِذْ قَامُوا

إِذِ

إِذَ

PERCEPTIM

Nën drejtimin e një specialisti lexoni shkronjat e mëposhtme të shoqëruara me xhezm, pa e zgjatur tingullin e zanores.

هَثْ

مُتْ

تَبْ

بَيْ

قَدْ

سِخْ

يَخْ

يَجْ

بِسْ

وَزْ

صِرْ

عُذْ

شَطْ

رِضْ

فَضْ

خَشْ

عُفْ

مَعْ

نَعْ

تُظْ

هُمْ

زُلْ

رَكْ

فَقْ

وَيْ

أَوْ

صِهْ

مَنْ

PRAKTIKIM

Lexoni nën drejtimin e specialistit fjalët e mëposhtme.

لَمْ	وَزَرَ	إِفْكٌ
------	--------	--------

فَاوَفَ	اثْقَالَهَا	مَخَذُولًا
---------	-------------	------------

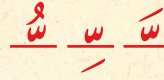
غَضِبْنَ	أُخْرِجَتْ	فَلَا تُشْمِثُ
----------	------------	----------------

قُلْ أَرَأَيْتُمْ	مُسْلِمُونَ	قُلْ فِيهِمَا
-------------------	-------------	---------------

تَسْتَغْجِلُونَ	ذَلِكَمُ اضْرَى	تُغْنِي عَنْهُمْ
-----------------	-----------------	------------------

وَالْهُكْمُ وَاحِدٌ	مِنَ الْوِلْدَانِ	سَأْرِيكُمْ آيَتِي
---------------------	-------------------	--------------------

SHEDDE

Shenja *shedde* gjendet patjetër e shoqëruar me një zanore. Shkronjën mbi të cilën ndodhet e bashkon me shkronjën paraprake dhe e lexon përsëri me zanoren e saj. Në shqip, ky rast është i ngjashëm me pranëvënien e dy bashkëtingëlloreve në të njëjtën fjalë (kënddrejtë, vendimmarrje etj.).

Analizoni nën drejtimin e specialistit formimin dhe funksionin e shedde-s në tabelën e mëposhtme.

فَكُّ	حُرِّ	تَزُّ
مَمَّ	اِنَّا	مَرُّو
كُلُّ	صَفَّا	مِنِّي

PRAKTIKIM

Nën drejtimin e një specialisti lexoni fjalët e mëposhtme të shoqëruara me shedde, duke treguar kujdes ndaj zanoreve të tyre.

كُلُّ

عَدَّ

مِمَّا

تَطَّلَعُ

تَبَّتْ

تَوَابًا

مُسْتَقَرًّا

يُكَذِّبُ

يَمُدُّهُمْ

وَلَا يَحْضُرُ

سَحَّارٍ عَلِيمٍ

فَصَلَ لِلرَّبِّكَ

بَايَتِ رَبَّنَا

إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ

وَيَحِقُّ الْقَوْلُ

مِمَّا ذُكِّرُوا

نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ

فَسَوِّيهُنَّ سَبْعَ

Nëpërmjet ajeteve të mëposhtme le të praktikojmë çka kemi mësuar deri tani dhe të përforcojmë dijet tona.

وَالْمُرْسَلِ عُرْفًا ۖ فَالْعَصْفِ عَصْفًا ۖ
وَالنَّشْرِ نَشْرًا ۖ فَالْفِرْقِ فَرْقًا ۖ
فَالْمُلْقِي ذِكْرًا ۖ عُدْرًا أَوْ نُذْرًا ۖ إِنَّمَا
تُوعَدُونَ لَوَقْعٍ ۖ فَإِذَا الْتُجُومُ طُمِسَتْ ۖ وَإِذَا
السَّمَاءُ فُرِجَتْ ۖ وَإِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ۖ
وَإِذَا الرُّسُلُ أُقِتَتْ ۖ لَا يَوْمَ أُجِّلَتْ ۖ
لِيَوْمِ الْفَضْلِ ۖ

(Murselat, 1-13)

KAPITULLI II

PRAKTIKIMET E TEXHVIDIT

Pavarësisht se nuk gjenden të cituara në tekstin e Kur'anit, gjatë leximit duhet të zbatohet disa rregulla. Këta rregulla quhen *"Texhvid"*. Zbatimi i rregullave të texhvidit lehtëson dhe zbukuron leximin e Kur'anit.

Në këtë kapitull do të shohim secilin prej këtyre rregullave dhe shembuj të praktikimit të tyre.

DAMIR (SHKRONJA HA) ه - هـ

Shkronja “Ha” (ه) e cila shtohet në fund të fjalëve, emërohet *damir*. Gjatë leximit, damir-i mund të zgjatet ose jo, në varësi të shkronjës që i paraprin ose që e ndjek.

Pozicionet kur zgjatet

Kur shkronja që i paraprin është me zanore, “shkronja Ha” lexohet duke u zgjatur. Lexoni në mënyrë *ritmike* shkronjat “Ha” që ndodhen në fjalet e mëposhtme.

رَبَّهُ	نَبَذَهُ	مَا حَوْلَهُ
إِنَّهُ بِهِمْ	وَأُمَّهُ	لَعَلَّهُ
وَفَصَالُهُ	وَحَمْلُهُ	أَيُّمِسِكُهُ
يُحَاوِرُهُ	وَمَا نُنَزِّلُهُ	وَجُنُودُهُ
وَكُتِبَ بِهِ	يَهْدِي بِهِ	بَعْدَهُ
فِي هَذِهِ	وَإِخْوَتِهِ	وَرُسُلِهِ

Pozicionet kur nuk zgjatet

Nëse shkronja që i paraprin është një ndër shkronjat zgjatëse (*elif – uau – ja*), ose nëse është një shkronjë e shoqëruar me *xhezm*, shkronja “Ha” lexohet pa u zgjatur.

Lexoni në mënyrë *ritmike* shembujt e mëposhtëm.

وَمَاوِيَهُ	أَخَاهُ	أَبَاهُ
وَنَدَيْنَهُ	وَرَفَعْنَاهُ	جَعَلْنَاهُ
فَكَذَّبُوهُ	وَعَزَّزُوهُ	وَجَاعَلُوهُ
وَتَسَبَّحُوهُ	وَنَصَرُوهُ	وَتُوقِّرُوهُ
يَأْتِيهِ	لَا يَبِيهِ	فِيهِ
نُوحِيهِ	أَخِيهِ	يُخْرِزِيهِ
مِنْهُ	عَنْهُ	إِلَيْهِ
وَأَشْرِكُهُ	لَدُنْهُ	عَلَيْهِ

Kur shkronja pas damir-it është e shoqëruar *me xhezm, ose me shedde*, edhe nëse shkronja që i paraprin është e shoqëruar me zanore, shkronja “Ha” nuk zgjatet.

Lexoni shembujt duke treguar kujdes ndaj rregullave.

لَهُ الدِّينَ

لَهُ الْهُدَى

بِهِ الرَّحْمَةُ

فَاحْيَا بِهِ الْأَرْضَ

لَهُ اتَّقِ اللَّهَ

بِيَدِهِ الْمُلْكُ

بِهِ الزَّرْعَ

لَهُ الْمُلْكُ

تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ

أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا

يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ

PRAKTIKIM

Lexoni fjalët e mëposhtme, duke pasur parasysh format e zgjatura dhe të pazgjatura të *shkronjës Ha*.

مَعَهُ السَّعْيَ

فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ

قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا

فِي هَذِهِ الدُّنْيَا

فَوَكَزَهُ مُوسَى

إِلَيْهِ يَرْفُونَ

اتَّخَذَ إِلَهُهُ هَوِيَهُ

يَتَعَدَّ حُدُودَهُ

إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ

فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ

VAKF

Ndalja e procesit të leximit sipas mënyrës së duhur të tilavetit në fund të ajeteve ose në çastin kur përfundon fryma, quhet **vakf**. Ndalimi i leximit realizohet sipas shkronjës së fundit të fjalës dhe zanores së saj.

Rregullat e ndalimit

✓ Nëse zanorja e fundit e fjalës në të cilën ndalojmë është *“fet’ha, kesra, damme, dy kesra, dy damme”*, atëherë zanoret shndërrohen në *xhezm*. Edhe te fjalët, në të cilat shkronja e fundit është me shedde, zbatohet i njëjti rregull. Mirëpo për shkak se është me shedde, shkronja mbahet për një kohë të shkurtër.

Lexoni nën drejtimin e specialistit shembujt e mëposhtëm.

Shqiptimi	Trajta e shkruar
رَبِّ الْعَلَمِينَ	رَبِّ الْعَلَمِينَ
يُكَذِّبُ بِالذِّينِ	يُكَذِّبُ بِالذِّينِ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ	وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ
وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ	وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ

بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ❁ | بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ❁

بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ❁ | بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ❁

وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ ❁ | وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ ❁

لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ❁ | لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ❁

√ Nëse shkronja e fundit është "ta e mbyllur" (ة) atëherë shkronja Ta shndërrohet në shkronjën Ha (ه) dhe bëhet me xhezm.

Shqiptimi

Trajta e shkruar

مِنْ عَيْنٍ أَيْنَةٍ ❁

مِنْ عَيْنٍ أَيْنَةٍ ❁

تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ ❁

تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ ❁

تَصَلِّي نَارًا حَامِيَةً ❁ | تَصَلِّي نَارًا حَامِيَةً ❁

Nëse zanorja e fundit është në trajtën e *dy fet'have*, atëherë *fet'haja me tenvin* shndërrohet në zanore dhe zgjatet.

Shqiptimi	Trajta e shkruar
-----------	------------------

عِبَادِهِ جُزْءًا	عِبَادِهِ جُزْءًا
-------------------	-------------------

مِنَ السَّمَاءِ مَاءً	مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
-----------------------	-----------------------

وَالنَّشِطِ نَشْطًا	وَالنَّشِطِ نَشْطًا
---------------------	---------------------

فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا	فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا
---------------------------	---------------------------

Nëse shkronja e fundit është shkronjë që ndikon në zgjatje (med), ndalesa bëhet njësoj si në trajtën e shkruar. Në këtë rast duhet të tregohet kujdes që të mos zgjatet shumë shkronja në të cilën bëhet vakf.

بَعْدَ ذَلِكَ دَحِيهَا

لَا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي

SHKRONJA RA ر

Shkronja “Ra” mund të lexohet në formë të lehtë ose të fortë, në varësi të zanores dhe pozicionit të saj. Le t’i mësojmë këto pozicione duke pasur parasysh shembujt e mëposhtëm.

Leximi i shkronjës Ra në trajtën e tingullit të fortë

✓ Kur zanorja e saj është *fet’ha* ose *damme* (ر — ز).

وَسَخَّرَ لَكُم

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ

رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ

كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ

يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ

مَا يُؤْمَرُونَ

✓ Nëse vetë shkronja “Ra” është me *xhezm*, ndërsa zanorja e shkronjës që i paraprin është *fet’ha* apo *damme* (ر — ز).

فِي قَرْيَةٍ

وَالْأَرْضِ

وَمَا نُرْسِلُ

قَالُوا أَرْجِهْ

وَأُمِرَ بِالْعُرْفِ

إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

√ Kur shkronja Ra dhe shkronja që i paraprin është pa zanore, ndërsa zanorja e shkronjës tjetër paraprijëse është *fet'ha* ose *damme* (يُوزْ — يَارْ — يُيْزْ — يَيْنْ).

إِلَى النُّورِ ❁	وَالْعَصْرِ ❁
عَذَابَ النَّارِ ❁	فِي الْكُفْرِ ❁
عَاقِبَةُ الدَّارِ ❁	كَالْفَخَّارِ ❁
بِكُمُ الْعُسْرِ ❁	لَفِي خُسْرٍ ❁
الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ❁	مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ❁

(Siç shihet edhe në shembujt e mësipërm, kjo situatë shfaqet vetëm në fjalët ku bëhet ndalesë (vakf).)

Leximi i shkronjës ra në trajtën e tingullit të lehtë

√ Kur zanorja e saj është *kesra* (رَ)

فَرِيقًا مِنْكُمْ	وَتُخْرِجُونَ
عَلَىٰ عَآثِرِهِمْ	فِي دِيرِهِمْ
بِوَرَقِكُمْ	مِنْ أَمْرِنَا

✓ Kur vetë shkronja *Ra* dhe shkronja para saj është e pazëshme, pra *sakin*, ndërsa shkronja që i paraprin është e shoqëruar me *kesra* (يَزْ)

فَكَبَّرْ

وَاعْفَرْ

فَبَشِّرْهُمْ

فَطَهِّرْ

وَاضْطَبِّرْ

وَيَسِّرْ لِي

Kur shkronja *Ra* dhe shkronja që i paraprin është pa zanore, ndërsa zanorja e shkronjës tjetër paraprijëse është fet'ha ose damme : (يَزْ — يَزْ)

نَسُوا الذِّكْرَ ❁

النَّاسِ السِّحْرَ ❁

وَلَا نَصِيرَ ❁

وَحَزْتُ حِجْرَ ❁

كَيْفَ نَكِيرَ ❁

كَيْفَ نَذِيرَ ❁

(Siç shihet në shembujt e mësipërm, kjo situatë shfaqet vetëm në fjalët në të cilat bëhet vakf.)

PRAKTIKIM

Të praktikojmë në shembujt e mëposhtëm rregullat që kemi mësuar.

فَشْرِبُونَ شُرْبَ الْهَيْمِ ❁

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ ❁

وَمَا أُوتِيَهُمُ النَّارُ وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ ❁

يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ❁

وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ❁

SHKRONJA LAM TE FJALA ALLAH (LAFDHATULLAH) **الله**

Shkronja *Lam* te fjala **Allah** (**الله**) mund të lexohet në trajtën e tingullit të fortë apo të lehtë. Shqiptimi i shkronjës në trajtën e tingullit të fortë apo të lehtë është në varësi të zanores dhe shkronjës që i paraprin.

Leximi në trajtën e tingullit të fortë

√ Kur zanorja paraprijëse është *fet'ha* – *damme* (**ـَ الله**)

إِلَى الله	مَعَ الله	مِنْ الله
رَضِيَ الله	ذَهَبَ الله	خَتَمَ الله
رَسُولُ الله	أَمْرُ الله	دَفَعَ الله
يُؤْتِكُمْ الله	فَوْقَهُمْ الله	نَسُوا الله

Leximi në trajtën e tingullit të lehtë

√ Kur zanorja paraprijëse është *kesra* (**ـِ الله**)

دُونِ الله	بِإِذْنِ الله	فِي الله
يَفْسَحِ الله	سَبِيلِ الله	رَزَقِ الله

PRAKTIKIM

Lexojini fjalët e mëposhtme duke treguar kujdes ndaj shqiptimit të shkronjës Lam te fjala Allah.

أَمْرُ اللَّهِ

يَشَاءُ اللَّهُ

بِيدِ اللَّهِ

يُخْلِفَ اللَّهُ

أَمِنُوا بِاللَّهِ

لِسُنَّةِ اللَّهِ

سَمِعَ اللَّهُ

وَاسْتَغْفِرِ اللَّهُ

مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ

فَضَّلَ اللَّهُ

وَيَمْنَحُ اللَّهُ الْبَطْلَ

وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى

IHFA – IDH'HAR

IHFA

Në rastet kur pas *tenvinit ose nunit sakin* (të pazëshëm, pa zanore) vjen njëra prej shkronjave që bëhet shkak për ihfanë, atëherë realizojmë *ihfanë*. Në këtë rast tingulli “nun” shndërrohet në hundor, duke na dhënë një tingull të ëmbël.

Shkronjat që bëhen shkak për ihfa:

ذ	د	ج	ث	ت
ض	ص	ش	س	ز
ك	ق	ف	ظ	ط

Lexoni shembujt e mëposhtëm nën shoqërinë e një specialisti, duke e përçuar zërin drejt hundës, në trajtën e një melodie të lehtë.

مِنْ جُوعٍ	رَحْمَةً ثُمَّ	أَنْ تَذْبَحُوا
أُنْزِلَ عَلَيْهِ	بَسِطْ ذِرَاعَيْهِ	مِنْ دُونِهِ
جَمَلَةً صَفْرًا	إِذَا شَطَطًا	مِنْ سُلَيْمَانَ
مَثَلًا ظَلَّ	قَوْمٌ طَاغُونَ	مِنْ ضُرٍّ
زَوْجٍ كَرِيمٍ	مِنْ قَرْنٍ	كُنْ فَيَكُونُ

IDH'HAR

Nëse pas tenvin-it ose nun-it të pazëshëm vijnë *shkronjat që bëhen shkak për idh'harin*, atëherë bëhet *idh'har*. Kjo praktikë realizohet në grykë, mirëpo tingulli 'nun' nuk përçohet në hundë.

Shkronjat që bëhen shkak për idh'har:

خ	ح	ا
هـ	غ	ع

Lexoni nën drejtimin e një specialisti shembujt e mëposhtëm.

عَلِيمٌ حَكِيمٌ	فَإِنْ أَمِنَ
خُلِقَ عَظِيمٌ	وَلَا مِنْ خَلْفِهِ
وَهُمْ يَنْهَوْنَ	مِثْقًا غَلِيظًا

PRAKTIKIM

Lexoni ajetet e mëposhtme duke pasur parasysh mënyrat e praktikimit të ihfasë dhe idh'harit.

كَمَنْ هُوَ خِلْدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا
فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ❁

كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ
ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ❁

أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تَغْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ❁

فَمَنْ أَمِنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ❁

IDGAM BILA GUNNEH

ن - ل ر

Kur pas tenvinit apo nunit të heshtur vjen shkronja **Lam** ose **Ra**, tingulli i shkronjës **Nun** shndërrohet në tingullin **Lam** apo **Ra**. Pra, këta shkronja lexohen sikur të ishin me shedde. Ky praktikim quhet *"Idgam Bila Gunneh"*.

Lexoni shembujt e mëposhtëm nën drejtimin e specialistit.

Mënyra e leximit	Trajta e shkruar
مَرَّبَهُمْ	مِنْ رَبِّهِمْ
مَثَلَرَّجُلَيْنِ	مَثَلًا رَجُلَيْنِ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ	غَفُورٌ رَحِيمٌ
فَالَمْ تَفْعَلُوا	فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا
هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ	هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ	ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ

PRAKTIKIM

Rregullat e texhvidit që kemi mësuar deri tani (damir, vakf, lafdhatullah, shkronja Ra, ihfa, idh'har, idgam bila gunneh) i praktikojmë në ajetet e mëposhtme.

كُتِبَ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبْرَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ ❁

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ❁

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ
إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ❁

مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَكِّسُونَ
وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ ❁

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ
مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ❁

IDGAM MEAL GUNNEH

Kur pas tenvinit vjen (و — ن — م — ی) ndërsa pas nunit të heshtur vijnë shkronjat (ی — و — م — ی), në fjalë të ndryshme, por ngjitur me njëra-tjetrën, atëherë realizohet idgam-i. Pra, ndërsa tingulli Nun kalon nëpër hundë, këta shkronja lexohen sikur janë me shedde. Ky praktikim quhet *"Idgam Meal Gunneh"*.

Lexojini shembujt e mëposhtëm nën drejtimin e specialistit.

Shqiptimi	Trajta e shkruar
خَيْرٌ نُّزُلًا	خَيْرٌ نُّزُلًا
كُلَّ نِمْدٌ	كُلَّا نِمْدٌ
مُغَيِّرًا نِّعْمَةً	مُغَيِّرًا نِّعْمَةً
إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا	إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا
وَكُفِّنَ الشُّكْرِينَ	وَكُنْ مِنَ الشُّكْرِينَ
عَفْرِيْتُ مِّنَ الْجِنِّ	عَفْرِيْتُ مِّنَ الْجِنِّ

Në idgam-et me *Uau ose Ja*, (و - ی) pjesa e grykës duhet të jetë aktive dhe nuk duhet të harrohet tingulli i gunne-s. Ky veprim, leximi i të cilit nuk mund të shprehet në trajtë të shkruar, duhet të praktikohet nën praninë e specialistit.

أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ

مِنْ وَرَقَةٍ

كَفِرَةً يَرَوْنَهُمْ

لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ

ذَلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ

وَلِيَ نَعْجَةٍ وَاحِدَةٍ

عَلَى وَهْنٍ وَفَصَالُهُ

مِنْ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ

مَغْفِرَةً وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ

وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

وَرِيحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٌ

PRAKTIKIM

Lexoni ajetet e mëposhtme.

فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٠٠﴾ إِلَى قَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٠١﴾

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ الْمُنُونِ ﴿١٠٢﴾

سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ
وَلَا خِلَلٍ ﴿١٠٣﴾

وَأَنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا
سَحَابٌ مَرْكُومٌ ﴿١٠٤﴾

وَيُلْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
ظِلِّ وَعُيُونٍ ﴿١٠٦﴾

فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿١٠٧﴾ وَظِلٍّ مِنْ يَحْمُومٍ ﴿١٠٨﴾
لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿١٠٩﴾

IDGAMI MISLEJN MEAL GUNNEH

Kur mimi sakin, pra, i pazëshëm, ndodhet pranë mimit me zanore, po ashtu kur nuni sakin, d.m.th., i pazëshëm, ndodhet pranë nunit me zanore dhe në fjalë të ndryshme, por pranë njëra-tjetrës, atëherë *realizohet Idgami Mislejn Meal Gunneh*. Gjatë praktikimit shkronja e parë nuk lexohet, shkronja e dytë lexohet sikur është me shedde dhe tingulli i gunne-s nëpër hundë, duke u shndërruar në një melodi të ëmbël.

Lexoni nën drejtimin e specialistit shembujt e mëposhtëm.

Shqiptimi	Trajta e shkruar
أَنْهَلَكَ	أَنْ نُهَلَكَ
لَتُؤْمِنَ	لَنْ نُؤْمِنَ
إِنْسِينَا	إِنْ نَسِينَا
وَهُ مِّنْ فَرَعٍ	وَهُمْ مِّنْ فَرَعٍ
بِهِ مِّنْ خَلْفِهِمْ	بِهِمْ مِّنْ خَلْفِهِمْ
وَأَنْتَ مُّعْرِضُونَ	وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ
شُهَدَاكَ مِّنْ دُونِ	شُهَدَاكُمْ مِّنْ دُونِ

PRAKTIKIM

Lexoni ajetet e mëposhtme.

فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿١٠٠﴾

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نُّعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ
وَلَن نُّعْجِرَهُ هَرَبًا ﴿١٠١﴾

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ
فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿١٠٢﴾

قَالُوا يُشْعِبُ أَصْلُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ تَتْرَكَ مَا يُعْبَدُ
أَبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ ﴿١٠٣﴾

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ
وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ﴿١٠٤﴾

IKLAB DHE IHVA SHEFEVIJJE

IKLAB

Kur pas tenvin-it ose *Nun*-it të pazëshëm vjen shkronja “*Be* e shoqëruar me *zanore*”, atëherë realizohet “*iklab*”.

Në këtë mënyrë praktikimi i tingullit *Nun* shndërrohet plotësisht në tingullin *Mim*. Pasi tingulli *Mim* përçohet nëpërmjet hundës me një melodi të ëmbël, vazhdohet leximi me shkronjën *Be* pa e ndërprerë zërin (ashtu sikur të ishte me *shedde*).

Lexoni shembujt e mëposhtëm nën drejtimin e specialistit.

Shqiptimi	Trajta e shkruar
يَمْبُوعًا	يَنْبُوعًا
وَمَا يَمْبَغِي	وَمَا يَنْبَغِي
يُؤْمِنُ بِاللَّهِ	يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
شَدِيدٌ بِمَا	شَدِيدٌ بِمَا
جَمِيعًا بَعْضُكُمْ	جَمِيعًا بَعْضُكُمْ

IHFA SHEFEVIJJE

Kur Mimi e pazëshme dhe shkronja Be e shoqëruar me zanore ndodhen pranë njëra-tjetrës, atëherë realizohet ajo që quhet *Ihfa Shefevijje*. Në këtë praktikim, para se të kalojmë në shkronjën *Be*, tingulli i shkronjës *Mim* kalon nëpër hundë me një melodi të bukur dhe leximi vazhdohet me shkronjën *Be* pa e ndërprerë zërin (ashtu sikur të ishte me sheddë).

Lexoni nën drejtimin e specialistit shembujt e mëposhtëm.

أَمْ بِهِ جِنَّةٌ

رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ

وَلَسْتُمْ بِأَخَذِيهِ

أَتَيْنَكُمْ بِقُوَّةٍ

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ

وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ

وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ

وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِأَنِيَّةٍ

مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ

فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ

خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ

أَمْ بِظَاهِرٍ مِنَ الْقَوْلِ

PRAKTIKIM

Lexoni shembujt e mëposhtëm të *Iklab-it* dhe të *Ihfa Shefevijje-s*.

وَاتَّبَعْتَهُمْ ذُرِّيَّتَهُمْ بَايَمِنَ

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ

إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

وَفِي ذَلِكَ لَكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ

حِكْمَةٌ بَلِغَةٌ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ

وَنَبِّئَهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ

IDGAMI MISLEJN BILA GUNNEH

Kur shkronjat që mbeten jashtë *Nunit dhe Mimit* ndodhen pranë njëra-tjetrës me të njëjtin lloj të tyre në fjalë të ndryshme, ndërsa njëra është e shoqëruar me xhezm e tjetra është me zanore, atëherë realizohet "*Idgami Mislejn Bila Gunneh*". Në këtë rast, ndërsa shkronja e parë nuk lexohet, e dyta lexohet njësoj sikur të ishte me shedde.

Lexoni ajetet e mëposhtme

Shqiptimi	Trajta e shkruar
إِذْهَبَ	إِذْ ذَهَبَ
وَقَدْ خَلُّوا	وَقَدْ دَخَلُوا
وَإِذْ كُرِّبَكَ	وَإِذْ كُرِّرَبَكَ
لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ	لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ
فَمَا رِيحَتِ جُرْتُهُمْ	فَمَا رِيحَتْ تِجْرَتُهُمْ

PRAKTIKIMI

Lexoni ajetet e mëposhtme duke treguar kujdes në mënyrën e praktikimit të texhvidit.

أَيْنَ مَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ ❁

إِذَا مَا اتَّقَوْا وَآمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ❁

وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَرًا ❁

فَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ ❁

إِذَا طَلَعْتَ تَزَوَّرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ
وَإِذَا غَرَبْتَ تَقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ ❁

IDGAMI MUTEKARIBEJN – IDGAMI MUTEXHANISEJN

Idgami Mutekaribejn

Kur shkronjat **Lam** dhe **Ra** ndodhen pranë njëra-tjetrës, ndërsa shkronja **Lam** është e shoqëruar me *xhezm* e shkronja **Ra** me zanore, duke qenë në fjalë të ndryshme, në këtë rast realizohet *idgami mutekaribejn*.

Në këtë praktikim, ndërsa shkronja **Lam** nuk lexohet, shkronja **Ra** lexohet njësoj sikur të ishte me shedde.

Lexoni shembujt e mëposhtëm.

Shqiptimi	Trajta e shkruar
بَرَفَعَهُ اللَّهُ	بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ
فَقُرَّبَكُم	فَقُلْ رَبُّكُمْ
بَرَّبُّكُمْ	بَلْ رَبُّكُمْ
وَقُرَّبِ	وَقُلْ رَبِّ

PRAKTIKIMI

Lexoni ajetet e mëposhtme duke pasur parasysh këtë rregull.

وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا ❁

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ❁

بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ❁

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَسِعَةِ ❁

Idgami Mutexhanisejn

Kur shkronjat e mëposhtme të paraqitura në grupe janë e para me *xhezm*, ndërsa e dyta me zanore dhe ndodhen pranë njëra-tjetrës, ndërsa gjenden në fjalë të ndryshme, në këtë rast realizohet *idgami mutexhanisejn*. Në këtë praktikim shkronja e parë nuk lexohet, në vend të kësaj, shkronja e dytë lexohet njësoj sikur është me *shedde*.

Lexoni shembujt e mëposhtëm nën shoqërinë e një specialisti.

Shqiptimi	Trajta e shkruar
وَدَّ طَائِفَةٌ	وَدَّتْ طَائِفَةٌ
أَثْقَلَدَّ عَوَا اللَّهُ	أَثْقَلْتُ دَعَوَا اللَّهُ
قَتَّبَيْنَ الرُّشْدُ	قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ
إِذْ هَمَّ طَائِفَتَانِ	إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ
إِظْلَمُوا أَنْفُسَهُمْ	إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَى يَدِكَ	مَا فَرَطْتُمْ فِي يُوسُفَ
فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ	

Ndërsa në shembujt e mëposhtëm të *idgam*-it mutexhanisejn, *idgam*-i niset me tingullin e shkronjës ط më pas përfundohet me tingullin e shkronjës ت. Për shkak të idgam-it nuk praktikohet rregulli i kalkalesë.

KALKALE

Kur shkronjat (د - ج - ب - ط - ق) lexohen me *xhezm*, në rastet kur janë të pozicionuara në mes ose në fund të fjalës, dridhja e zërit që shkaktohet në shqiptim gjatë leximit të tyre quhet *Kalkale*.

Lexoni shembujt e mëposhtëm të kalkalesë nën drejtimin e specialistit.

لَا يُبْصِرُونَ ❁ | بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ❁

نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ❁ | افْجَعِلْ الْمُسْلِمِينَ ❁

كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ ❁ | لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ❁

شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ❁ | أَزْكَى لَكُمْ وَأَطْهَرُ ❁

يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ❁ | مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ ❁

PRAKTIKIM

Lexoni faqen e mëposhtme duke pasur parasysh rregullin "kalkale".

ط ط ط
 وَوَهَبْنَا لِداوُدَ سُلَيْمَنَ نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٣٠﴾
 لا
 اِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصُّفُفُ الْجِيَادُ ﴿٣١﴾
 ج
 فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي
 ط قف
 حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٢﴾ رُدُّوهَا عَلَيَّ فطَفِقَ
 مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَنَ
 وَالْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ
 رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ
 ج
 مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾

(Sad, 37/30-35)

MEDDI TABII – MEDDI MUTTASIL – MEDDI MUNFASIL

Leximi i shkronjave duke i zgatur në gjatësi të ndryshme zbukuron tilavetin, pra leximin e Kur'anit. Ky praktikim quhet **"Med"**. Kriteret zgjatëse të shkronjave që lexohen me med përcaktohen sipas pozicionit ku gjenden.

Këta dy nocione mund t'i shpjegojmë në mënyrën e mëposhtme.

Shkronjat Med (اى-و-ا)

Të shoqëruara paraprakisht nga <i>Elif me fetha</i>	Të shoqëruara paraprakisht nga <i>Uau me damme</i>	Të shoqëruara paraprakisht nga <i>Ja me kesra</i>
ا	و	ي

Sebebi med:

Hemze	Xhezm	Shedde	Sukuni Ardh (zanore të shndërruara në xhezm)
ء	◌ْ	◌َ	◌ُ ◌ِ ◌ِ ◌ِ ◌ِ

Meddi Tabii

Kur pas **shkronjave med** nuk ndodhet **sebebi med**, realizohet **Meddi Tabii**. Në këtë rast, që quhet edhe si Meddi Asil, duhet të tregojmë kujdes që të mos e zgjasim shumë shkronjën.

أَرْسَلْنَاكَ	وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ	عَذَابًا
يَدْعُونَ	يُرْضَوْنَكَم	يُؤْمِنُونَ
تَسْبِيحَهُمْ	جَدِيدًا	قَلِيلًا

MEDDI MUTTASIL

Kur njëra prej shkronjave *med* dhe *hemze* (ء) nga *Sebebi Med* ndodhen në të njëjtën fjalë dhe pranë njëra-tjetrës, shkronja para *med*-it zgjatet më shumë se medi tabii (katër herë më shumë se zgjatja e zakonshme). Ky praktikim quhet “*Meddi Muttasil*”.

Faktin që një shkronjë duhet të zgjatet shumë e kuptojmë nga shenja (-) që gjendet mbi shkronjë

Lexoni nën drejtimin e specialistit shembujt e mëposhtëm të meddit muttasil.

وَسَاءَتْ مَصِيرًا | طَائِفَةٌ أُخْرَى | مَا وَرَاءَ ذَلِكَ

سَوَاءَ الْعَذَابِ | لَتَنُوءَ بِالْعُصْبَةِ | أَنْ تَبْوَأَ بِأُثْمَى

سَيِّئَ بِهِمْ | حَتَّى تَفَى | زَيْتُهَا يُضَيُّ

MEDDI MUNFASIL

Kur njëra prej shkronjave *med* dhe *hemze* (ا) ndodhen pranë njëra-tjetrës, por në fjalë të ndryshme, shkronja para *med*-it lexohet duke u zgatur (katër herë më shumë se zgjatja e zakonshme). Ky praktikim quhet “*Meddi Munfasil*”.

Lexoni shembujt e mëposhtëm nën drejtimin e specialistit.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ | مَا أَمَرَ اللَّهُ | إِذَا آتَىٰ أَهْلَ

فِي أَيِّدِكُمْ | إِنِّي أَرَانِي | وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي

لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا | فَظَنُّوا أَنَّهُمْ | قَالُوا اتَّخَذْنَا

MEDDI LAZIM – MEDDI ARD – MEDDI LIN

MEDDI LAZIM

Kur pas shkronjave med vjen *xhezm*-i ose *shede*-ja, të cilat ndodhen *në të njëjtën* fjalë dhe ngjitur me njëra-tjetrën, shkronja para *med*-it lexohet duke u zgjatur më shumë (katër herë më shumë se zgjatja e zakonshme). Ky praktikim quhet *“Meddi Lazim”*.

Lexoni nën drejtimin e specialistit shembujt e mëposhtëm.

وَالصَّفَاتِ	مُدْهَامَّتَانِ	الْآنَ
الْحَاقَّةُ	تَأْمُرُونِي	جَاءَتِ الصَّاحَّةُ

Shënim: Shembujt e tjerë të Meddi Lazim janë dhënë te çështja mbi Hurufu Mukattaa (Shkronjave Mukattaa)..

MEDDI AD (MEDDI VAKF)

Kur pas shkronjave *med* vjen *Sukunu Arid*, në këtë rast bëhet *Medd Arid*. Ky *med* shfaqet vetëm në fjalët kur bëhet vakf dhe shkronja që i paraprin *med*-it lexohet duke u zgjatur.

Lexoni nën drejtimin e specialistit shembujt e mëposhtëm.

عَلَّمَ الْقُرْآنَ	وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ	الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ
حِينَ تَقُومُ	مَقَامَ مَعْلُومٍ	بِذَاتِ الصُّدُورِ
بِقَلْبٍ سَلِيمٍ	رَبِّ الْعَالَمِينَ	مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ

MEDDI LIN

Kur *shkronja Lin* me *Sukunin Ard* ndodhen pranë njëra-tjetrës, në këtë rast bëhet *Meddi Lin*.

Shkronja Lin janë shkronjat *Uau* dhe *Ja* (ى - و) te të cilat vetë ata janë me *xhezm*, ndërsa shkronjat që u paraprijnë janë me fet'ha (ئى — و).

Në këtë praktikim të *meddi*-t zgjatet vetë *shkronja Lin*.

Meddi Lin shfaqet në fjalët kur bëhet vakf.

Lexoni shembujt e mëposhtëm nën drejtimin e specialistit.

مِنَ الْغَيْظِ

هَذَا الْبَيْتِ

بَعْضَ يَوْمٍ

لَهُ عَيْنَيْنِ

ذِي الطَّوْلِ

ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ

فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ

مِنْ خَوْفٍ

وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ

PRAKTIKIM

Lexoni ajetet e mëposhtme duke pasur parasysh *med-et* (zgjatjet) dhe normat e tyre.

مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ❁ وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ ❁

يُؤَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ ❁ وَمَنْ يُشَاقِّ اللَّهَ ❁

وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ
قَالَ اتَّحِجُّونِي فِي اللَّهِ وَقَدْ هَدِينِ ❁

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ
الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ
تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا ❁

Lexoni ajetet e mëposhtme duke pasur parasysh med-et (zgjatjet) dhe normat e tyre.

وَشَٰهِدٍ وَمَشْهُودٍ ﴿٦٠﴾
قَتَلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ﴿٦١﴾

عَلَّمَ الْقُرْآنَ ﴿٦٢﴾
خَلَقَ الْإِنْسَانَ ﴿٦٣﴾ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٦٤﴾

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿٦٥﴾
وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ﴿٦٦﴾
بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَجِيدٌ ﴿٦٧﴾

لَا يَلِفُ قُرَيْشٍ ﴿٦٨﴾ اِيْلِفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ
وَالصَّيْفِ ﴿٦٩﴾ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ﴿٧٠﴾
الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴿٧١﴾

SHKRONJAT MUKATTAA

Në fillim të disa sureve ndodhen shkronja të pashoqëruara me zanore. Këta shkronja, të quajtura **Shkronja Mukattaa**, lexohen sipas emërtimeve të tyre për shkak se janë pa zanore.

Në tabelën e mëposhtme janë sqaruar se si duhet të lexohen këta shkronja dhe rregullat e texhvidit që shfaqen në ta.

Lexoni ajetet nën drejtimin e specialistit.

Sqarim	Shqiptimi	Trajta e shkruar
<i>Elifi</i> nuk zgjatet, ndërsa <i>Lami</i> zgjatet (Meddi لازم). <i>Mimi</i> zgjatet (Meddi لازم). Përveç kësaj, shkronja <i>Mim</i> ruhet gjatë shqiptimit (Idgam Mislejn Meal Gunneh).	أَلِفْ لَامِيْمٌ	آلَمْ
<i>Elifi</i> nuk zgjatet, ndërsa <i>Lami</i> zgjatet (Medi لازم). <i>Mimi</i> zgjatet (Meddi لازم). Përveç kësaj, shkronja <i>Mim</i> ruhet gjatë shqiptimit (Idgam Mislejn Meal Gunneh). Shkronja <i>Sad</i> zgjatet (Meddi لازم). Përveç kësaj, në shkronjën <i>Dal</i> bëhet kalkale.	أَلِفْ لَامِيْمٌ صَادٌ	آلَمْصٌ
<i>Elif-i</i> nuk zgjatet, ndërsa <i>Lam-i</i> zgjatet (Meddi لازم). Shkronja <i>Ra</i> zgjatet (Meddi تابii).	أَلِفْ لَامٌ رَا	الرَّ

<i>Elif-i</i> nuk zgjatet, ndërsa <i>Lam-i</i> zgjatet (Meddi لازم). <i>Mim-i</i> zgjatet (Meddi لازم). Përveç kësaj, shkronja <i>Mim</i> mbahet gjatë shqiptimit. (Idgam Mislejn Meal Gunneh). Shkronja <i>Ra</i> zgjatet (Meddi Tabii).	اَلِفْ لَا مَيِّمَ رَا	اَلْمَرَّ
Shkronja <i>Kaf</i> zgjatet (Meddi لازم). Shkronja <i>Ha</i> dhe <i>Ja</i> zgjatet (Meddi tabii). <i>Ajn-i</i> zgjatet (Meddi Lin). Përveç kësaj, mbahet shkronja <i>Nun</i> gjatë shqiptimit (ihfa). <i>Sad-i</i> zgjatet (Meddi لازم). Përveç kësaj, mbi shkronjën <i>Dal</i> bëhet kalkale.	كَافْ هَا يَا عَيْنْ صَاذْ	كَهَيْعَصْ
Të dyja shkronjat zgjaten (Meddi Tabii).	طَاهَا	طَهْ
Shkronja <i>Ta</i> zgjatet (Meddi Tabii). Shkronja <i>Sin</i> zgjatet (Meddi لازم). Shkronja <i>Mim</i> zgjatet (Meddi لازم). Përveç kësaj, shkronja <i>Mim</i> mbahet gjatë shqiptimit (Idgam meal gunneh).	طَاسِيْمِيْمَ	طَسَمَ
Shkronja <i>Ta</i> zgjatet (Meddi tabii). Shkronja <i>Sin</i> zgjatet (Meddi لازم).	طَاسِيْنِ	طَسْ

Shkronja Ta zgjatet (Meddi tabii). Shkronja Sin zgjatet (Meddi lazim).	طَاسِينُ	طَسْ
Shkronja Ja zgjatet (Meddi tabii). Shkronja Sin zgjatet (Meddi lazim).	يَاسِينُ	يَسْ
Shkronja Sad zgjatet (Meddi lazim). Përveç kësaj, në shkronjën Dal bëhet kalkale dhe vazhdohet leximi pa bërë ndalesë .	صَادُ	صَ
Shkronja Ha zgjatet (Meddi tabii). Shkronja Mim zgjatet (Meddi lazim).	حَامِينُ	حَمْ
Shkronja Ajn zgjatet (Meddi lin). Përveç kësaj, shkronja Nun mbahet gjatë shqiptimit (ihfa). Shkronja Sin zgjatet (Meddi lazim). Përveç kësaj, shkronja Nun mbahet (ihfa). Shkronja Kaf zgjatet (Meddi lazim).	عَيْنُ سِينُ قَافُ	عَسَقُ
Shkronja Kaf zgjatet (Meddi lazim).	قَافُ	قَ
Shkronja Nun zgjatet (Meddi lazim). Vazhdohet leximi pa bërë ndalesë dhe duke bërë idh'har.	نُونُ	نَ

KALIMI NGA FJALËT ME TENVIN

Gjatë kalimit të shkronjave me *shedde* dhe *xhezm* pas fjalëve me tenvin, tenvinet shndërrohen në zanoren nga lloji i tyre (dy *fet'ha* në një *fet'ha*; dy *damme* në një *damme*; dy *kesra* në një *kesra*) dhe pasi shtohet **Nuni me zanoren kesra (نِ)** kalohet në shkronjën pasardhëse me *shedde* ose me *xhezm*.

Lexoni shembujt e mëposhtëm nën drejtimin e specialistit.

Shqiptimi	Trajta e shkruar
جَمِيعِنَ الَّذِي	جَمِيعًا الَّذِي
قَوْمَنَ اللّٰهُ مُهْلِكُهُمْ	قَوْمًا اللّٰهُ مُهْلِكُهُمْ
كَرَمَادِنَ اشْتَدَّتْ	كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ
خَبِيثَةً اجْتُثَّتْ	خَبِيثَةً اجْتُثَّتْ
وَنَادَى نُوحِنَ ابْنَهُ	وَنَادَى نُوحٍ ابْنَهُ
خَيْرِنَ اطمَانَ بِهِ	خَيْرٍ اطمَانَ بِهِ

MËSIMI 30

PRAKTIKIM

[Lexoni suret e mëposhtme duke pasur parasysh rregullat e texhvidit.]

SURJA FATIHA

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَلِكِ
يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ اهْدِنَا
الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

SURJA BAKARA, 1-5

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَمْ ﴿١﴾ ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾
الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ
قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ
رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

SURJA FIL

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿١﴾ أَلَمْ يَجْعَلْ
كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ﴿٢﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾
تَزِمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ
مَأْكُولٍ ﴿٥﴾

SURJA KUREJSH

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا يَلِفُ قُرَيْشٌ ﴿١﴾ أَيْلِفُهُمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ﴿٢﴾
فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ
وَعَامَنَّهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾

SURJA MA'UN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ﴿١﴾ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ
الْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ﴿٣﴾ فَوَيْلٌ
لِلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾
الَّذِينَ هُمْ يُرَاؤُونَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

SURJA KEUTHER

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

SURJA KAFIRUN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَٰٓأَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَا أَنْتُمْ
عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾ وَلَا أَنْتُمْ
عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

SURJA NASR

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ
فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ
إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

SURJA TEBBET

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝ (١) مَّا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا
كَسَبَ ۝ (٢) سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝ (٣) وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ
الْحَطَبِ ۝ (٤) فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۝ (٥)

SURJA IHLAS

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ (١) اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ (٢) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ (٣)
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝ (٤)

SURJA FELEK

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ
غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴿٤﴾
وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

SURJA NAS

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَهِ النَّاسِ ﴿٣﴾
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ
النَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

SURJA HASHR, 22-24

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ
الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ
السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهِيمُنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ
اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

(AJETU'L-KURSI) SURJA BAKARA, 255

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا
فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا
بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ
مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

SURJA BAKARA, 285-286

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ءَامَنَ الرُّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ ءَامَنَ
 بِاللَّهِ وَمَلَأَتْهُ وَكُتِبَ وَرُسُلِهِ لَا تُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ ^{قف}
 وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾
 لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا
 مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا
 وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا
 رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ^{قف} وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا ^{قف}
 وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

سُبْحَنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ
 وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

SHENJAT E PIKËSIMIT QË GJENDEN NË MUS'HAF

Shenjat që gjenden mbi ajete:

م	Tregon domosdoshmërinë e ndalimit.
ط	Tregon se do të bëhet vakf.
ج	Tregon se do të bëhet vakf.
ز	Tregon se mund të bëhet vakf.
ص	Tregon se mund të bëhet vakf.
ق	Tregon se mund të bëhet vakf.
ع	Tregon se duhet të bëhet vakf.
لا	Tregon se nëse bëhet vakf duhet të përsëritet nga fundi i pjesës së parë.

قف

Tregon se mund të bëhet vakf

٣٣

Tregon se mund të bëhet vakf në njërën prej tripikëshave që vijnë njëri pas tjetrit.

آ

Tregon se shkronja Elif nuk mund të lexohet.

Shenjat që gjenden poshtë ajeteve

مد

Tregon se shkronja nën të cilën gjendet duhet të lexohet duke u zgjatur.

قصر

Tregon se nuk duhet të zgjatet shkronja mbi të cilën gjendet.

قطع

Gjendet nën shkronjën *hemze* dhe tregon se shkronja duhet të lexohet.

س

Gjendet nën shkronjën *Sad* dhe tregon se kjo shkronjë mund të lexohet edhe sipas tingullit *Sin*.

DY FJALË NË VEND TË PASTHËNIES

Çdo lloj lavdi i përket të zotit të ditës së kiametit, atij që është Rahman dhe Rahim, Mëshirues dhe Mëshirëbërës, Zotit të Botëve, Allahut. Të gjitha duatë dhe përshëndetjet me selame qofshin ndaj shembullit më të bukur për ne, Pejgamberit (s.a.s.).

O Zoti ynë! Të besuam ty, fali gjynahet tona dhe na mbro nga xhehennemi; fali veset tona, na jep forcë, na ndihmo përballë mohuesve; na fal ditën kur do të gjykohemi, fale nënën dhe babanë tonë, të gjithë besimtarët, ata që kanë shprehur pendim dhe i janë përshtatur udhës që ke treguar ti; vendose fafëfisën dhe brezin tonë në xhennetin që ke premtuar. Mbushe jetën tonë me nurin e Islamit.

O Zoti ynë! Të adhurojmë vetëm ty dhe prej teje kërkojmë ndihmë. Mos na ndaj nga rruga e pejgamberëve, e dëshmorëve, e personaliteteve të shquara, të cilëve u fale mirësinë e botës dhe të ahiretit. Na mbro nga rënia në udhë të atyre që i ke përcaktuar si të poshtër. Na fal mirësi në botë dhe në ahiret. Mos na dëno nëse dalim jashtë urdhrat tënd duke harruar apo duke gabuar. Mbroji zemrat tona nga devijimi pasi të kemi hyrë në rrugën e drejtë. Mos na turpëro në ditën kur do të ringjallen të gjithë, kur vetëm ai që do të vijë me një zemër të pastër do të ketë dobi, kur pasuria dhe familja nuk do t'i falë dobi askujt.

O Zoti ynë! Shprehëm bindje ndaj urdhrave të tu, iu përshtatëm rrugës së Pejgamberit. Na bëj ndër ata që janë dëshmorë ndaj së vërtetës. Na mundëso që të shtegtojmë nga kjo botë si muslimanë dhe të hyjmë në xhennet mes njerëzve të mirë. Na fal qetësi shpirtërore dhe lehtëso punët tona. Na mundëso të falënderojmë mirësitë që na ke dhënë dhe të kryejmë punë, të cilat të meritojnë pëlqimin tënd. Mos lër në zemrat tona mlllef ndaj vëllezërve tanë besimtarë.

O Zoti ynë! Mbështetemi te ti nga kurthet e shejtanit, nga qenia e tij pranë nesh, nga të këqijat e magjistareve. O Zoti ynë! Fali pasardhësit tanë nga muslimanët, nga namazfalësit dhe nga të hairit në të dyja botët.

O Zoti ynë! Bëjmë dua për ty duke t'u përgjëruar dhe me sinqeritet. Pranoji duatë tona.

AMIN!

